Kömür Karasından
Ekmek Çıkaran; Maden Emekçileri!
"Son Kaybettiklerimizin Anılarına"

Dr. Öğr.Üyesi Mustafa Karaağaçlı
T.C. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi

1.Orhan Veli'den Maden Emekçi'lerine

Orhan Veli Kanık (1914-1950), düşündüren şu şiirsel dizeleriyle Zonguldak'taki son maden faciasıyla yine hatırlandı.

"Siyah akar Zonguldak'ın deresi
Yüz karası değil, kömür karası
Böyle kazanılır ekmek parası"

O yenilikçi ve devrimci şair bunları dile getirirken;

- Maden işçilerinin yüzündeki ve ellerindeki karanın bir ayıp yani yüz karası olmadığını vurgulamıştı.
- Maden işçilerinin hak ve helal kazandıklarını duygu satırlarına yansıtmıştı.
- Maden işçilerinin onurlu bir emekle yani kömür karasıyla ailelerinin geçimlerini kazandıklarına dikkat çekmişti (Kanık, 2026).

Acıları gerçekçi edebi iklime katıp sunan bu satırlara ve sahibine saygı sonsuzken; facialarını bu memlekete tekrar tekrar yaşatanlara "en ağır adli ve vicdani cezalar olsun!"

2.Yer Farklı Ama; Facia Aynı

Zonguldak'ın Kilimli ilçesindeki Gelik beldesi Dereiçi mevkisindeki özel kömür madeni ocağında geçen hafta meydana gelen grizu patlaması sonucunda 3 maden emekçisi işçi hayatını kaybederken 5 işçi yaralandı.

Yukarı satırlarda verilen şiirin son mısraları kara elmas kömürün merkezi Zonguldak'taki madencilerin dünyası ve yaşamları için 1946 yılında yazılmıştı.
Ama; 2026 Türkiye'sinde de yaşananlar aynı sorunlar.
Aradan geçen bunca yıllara rağmen aynı trajik durum devam ediyor.

Gezegenin en kutsal değerlerinden biri de "emek hakkı ve alın teridir."
Yaşam emek karşılığı alınan haklı bedellerle devam ediyor.
Hele genelde post kapitalizmin güncelde ve özelde yeni özneli tutucu-kuşatmacı-rantiyeci liberallerin geberdiği "para" olmadan bir adım atılamıyor.

Anılan trajik maden faciasında adli, hukuki ve polisiye girişimlerle gözaltına alınanlar ve tutuklananlar var. Olayın ardından işletme sahibi ve iş güvenliği uzmanlarının da yer aldığı şüpheliler tutuklandı.
Elbette olacak!
Suçun cezasızlığı toplumsal yapının "hak, hukuk ve adalet" ikliminin zedeler.
Asırlar önce, Sokrates'in "kanunların olmadığı yerde cahiller cani, alimler ise asi olur" ilkesel görüşüyle herkes kendi adaletini arar.

3.Ders Almadığımız Maden Faciaları

Türkiye'de son 15 yıllık döneme bakıldığında; şu maden facialarını yaşadığımız tarihe bugünden geriye kayıt düşüyor:

- **Manisa-Soma: Ekim 2026 yılında** Soma'daki bir kömür madeninde meydana gelen göçükte 5 **maden emekçisi** hayatını kaybetti.
- **Ankara-Beypazarı : Ağustos 2026'da** Ankara'nın Beypazarı ilçesindeki maden ocağında yaşanan kazada can kayıpları oldu.
- **Erzincan-İliç: Şubat 2024'de** altın madeninde geniş çaplı toprak silis-siyanürlü yığın liçi kaymasıyla 9 **maden emekçisi** hayatını kaybetti.
- **Bartın-Amasra: Ekim 2022'de** Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Amasra müessesesinde yaşanan grizu patlamasında **41 maden emekçisi** hayatını kaybetti (İSİG,2026).

Maden kazalarının en çok can kaybıyla sonuçlananı ise 301 maden emekçisini kaybettiğimiz **Manisa-Soma**'da Mayıs 2014'de yaşandı.

4.Emek ve Alınteri "En Kutsal Değerlerdendir"

Orhan Veli, emek ve alın terinin değerini satırlarına yansıtarak; "emekçilerin yaşam alanında mısralara dökmüştür.

En eski edebi metin olan şiir halktan uzak sarayları ve köşkleri güzelleyen içerikten emeğin, emekçinin, tarlada çalışanların ve halkın sesine evrilmiştir.

Bu evrilmeyle; dışlanan, emekleri sömürülen emekçiler şiir dünyasına edebiyata özne oldular.
Öznenin önemsendiği her girişim "kutsi, insani ve emek hakkından yana" olmak zorundadır.
Gezegeni ve memleketi yönetenler anılan kutsallara dayalı reel politik tercihlerde bulunmalıdır.
Çünkü, hem insani hem kutsal emek değeri evrenseldir.

5.Söz Sonunda; Önemli Olan; "Maden Emekçilerini Korumak ve Haklarını Vermektir"

Ağırın ağırı koşullarda çalışan maden emekçilerinin her gün ekmek parası için girdikleri o kömür karası yer altına bir an girmeyi düşünsek empati bile yapmış olamayız!

Zonguldak-Kilimli Gelik beldesi Dereiçi mevkisindeki son maden faciasında; yaşamlarını kaybeden Cengizhan Bükrübaş (25), Murat Kaya (38) ve Recep Çolakoğlu (45)'na rahmetler kederli ailelerine de baş sağlıkları olsun.

Önemli olan; olay-kaza-facia olduktan sonra değil; bir olgu olan "maden emekçiliğinin" çok yönlü ele alınmasıdır. Önemli olan; "kör gözlere ve sağır kulaklara daha ne kadar trajik maden kazası olmasını bekliyorsunuz? Sorusunu teknik-idari sorumlulara ve profesyonel politikacılara her daim unutturmadan sormaktır.

Zamanın ruhunda; emeklinin 23 bin TL, asgari ücretlinin 28.075 TL alırken; yoksulluk sınırı gıda ve tüm zorunlu temel harcamaların bedeli olarak 123.130. TL iken, memleketin tokluk sınırı ise nedense (!) bilinmemektedir.

"Maden ocağı gibi ağırın ağırı olan emekçilerin hakları" 2026 yılı merkezi yönetim bütçe görüşme takviminin başlayacağı bugünlerde TBMM'de "ayrı ve özel bir başlık altında maden yasası ve maden emekçilerinin çalışma koşulları ve sosyal ekonomik hakları" olarak ele alınmalıdır (TBMM,2026).

Yazının başlangıcında kullanılan; "Yüz karası değil, kömür karası, böyle kazanılır ekmek parası" edebi değeri; Türkiye Coğrafyası'nda güncelde yaşananlar adliyelik borsa soygunu, karakolluk TFF Hakem

skandalları ve yerel yönetimlerdeki ihale tuhaflıkları "kömür karası geçer ama; yüz karası geçmez" ile sonlanmış olsun!..

Etiksel Gerekçe ve İlke

Burada yer verilen görüşlerde Bilimsel Araştırma yöntem bilim ilkelerine göre; atıf ve alıntı kurallarına uyularak, herhangi bir yapay zeka minneti, intihal ve manipülasyon yapılmadığından, yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi emeğe saygıya ve etiğe uygun olacaktır.

Kaynaklar

İSİG (2026).İş Sağlığı ve İşçi Meclisi Güvenliği'nin (İSİG) Raporu. https://www.isigmeclisi.org/is-cinayetleri-raporlari. 25.10.2026.

Kanık, O. V. (2026). **Bütün Şiirleri.** Ankara: Yapı Kredi Yayınları

TBMM (2026). 2026 yili-merkezi-yonetim-butce-gorusme-takvimi. https://www.tbmm.gov.tr/PlanButce/Yil/2027.

İletişim ve Erişimi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
T.C.Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğretim Üyesi
e-posta-1: mkara@gazi.edu.tr
e-posta-2: mustafakaraagacli80@gmail.com
Web-1 : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web-2 :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara
ORCID :https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları
Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji ve güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Siyasal ve güncel :https://toplumsaltv.com.tr
Konuk yazarlığı-1 :www.bcp.org.tr
Konuk yazarlığı-2 :www.derslerdergisi.comr
Tüm yayınlar blogu :mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları
Facebook-1 :Kirizma
Facebook-2 :Mustafa Karaağaçlı
X :M_Karaagacli_
İnstagram :mustafakaraagacli1
Youtube kanalı:http://www.akademikada.youtube.com/@
Linkedin : http://www.linkedin.com/nustafakaraagacli